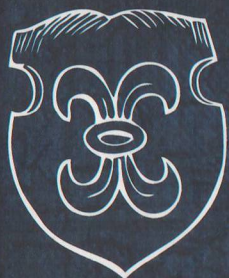

Аляксей Шаланда

Таямнічы СВЕТ

беларускіх гербаў

Шляхецкая геральдыка
Вялікага княства Літоўскага

АЛЯКСЕЙ ШАЛАНДА

ТАЯМНІЧЫ СВЕТ БЕЛАРУСКІХ ГЕРБАЎ

Шляхецкая геральдыка
Вялікага княства Літоўскага

Мінск

Выдавец А.М. Янушкевіч

2014

УДК 929.62(476)

ББК 63.2(4Бел)

Ш18

Кніга выдадзена ў рамках дзейнасці
Навуковай ініцыятывы «Цэнтр генеалагічных даследаванняў»

У афармленні вокладкі выкарыстаны выявы
гербаў «Корсак», «Масальскі», «Макаровіч» і «Солтан».
Малюнкі з гербоўніка Б. Папроцкага, 1584 г.

Шаланда, А.І.

Ш18

Таямнічы свет беларускіх гербаў : Шляхецкая геральдыка Вялікага княства Літоўскага / Аляксей Шаланда. – Мінск : А.М. Янушкевіч, 2014. – 220 с., [12] л. іл. : іл.

ISBN 978-985-90346-1-9.

Новая навукова-папулярная кніга вядомага айчыннага даследчыка геральдыкі прысвечана гербам беларускай шляхты ў канцы XIV — XVIII ст. Упершыню разглядаюцца перадумовы, шляхі фарміравання і асаблівасці развіцця шляхецкай геральдыкі ў Вялікім княстве Літоўскім. У асобнай главе ахарактарызаваны асновы тэарэтычнай геральдыкі з яе законамі і правіламі, уведзіцца ва ўжытак традыцыйная беларуская геральдычная тэрміналогія.

Для шырокага кола чытачоў, якія цікавяцца гісторыяй Беларусі, а таксама праблемамі беларускай геральдыкі і сфрагістыкі.

УДК 929.62(476)

ББК 63.2(4Бел)

ISBN 978-985-90346-1-9

© Шаланда А.І., 2014

© Афармленне. ІП А.М. Янушкевіч, 2014

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ	5
ГЛАВА I. ЗНАЁМСТВА З ГЕРАЛЬДЫЧНЫМІ ЗАКОНАМІ	11
Агульныя законы і правілы геральдыкі	11
Беларуская геральдычная тэрміналогія	22
ГЛАВА II. ПАДМУРКІ ГЕРАЛЬДЫЧНЫХ ВЕДАЎ: ДОСВЕД ПАПЯРЭДНІКАЎ І АПІСАННЕ КРЫНІЦ	29
Назапашанае папярэднікамі	29
Скарбы крыніц	45
ГЛАВА III. АСАБЛІВАСЦІ ШЛЯХЕЦКАЙ ГЕРАЛЬДЫКІ ВКЛ	55
Шляхі фарміравання шляхецкай геральдыкі ВКЛ да сярэдзіны XVI ст.	55
Клейнавая шляхецкая геральдыка ВКЛ у другой палове XVI — першай палове XVII ст.	86
ГЛАВА IV. ЭПОХА РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ: ШЛЯХЕЦКІЯ ГЕРБЫ ВКЛ У ДРУГОЙ ПАЛОВЕ XVI — XVIII СТ.	119
Прыгоды польскіх шляхецкіх гербаў у ВКЛ	119
Гербавая паланізацыя шляхты ВКЛ у другой палове XVII — XVIII ст.	149
ЗАМЕСТ ЗАКЛЮЧЭННЯ. СПРОБА ПЕРЫЯДЫЗАЦЫІ	193
РЭЭСТР ГЕРБАВЫХ ПЯЧАТАК ШЛЯХТЫ ВКЛ СЯРЭДЗІНЫ XVI — XVIII СТ.	199
СПІС ПУБЛІКАЦЫЙ АЛЯКСЕЯ ШАЛАНДЫ	215

Навукова-папулярнае выданне

Шаланда Аляксей Іванавіч

ТАЯМНІЧЫ СВЕТ БЕЛАРУСКІХ ГЕРБАЎ :

**Шляхецкая геральдыка
Вялікага княства Літоўскага**

Камп'ютарная вёрстка *Андрэй Янушкевіч*

Дызайн вокладкі *Антаніна Нявінская*

Карэктар *Андрэй Янушкевіч*

Падпісана да друку 21.10.2014. Фармат 60х90 1/16.

Папера афсетная. Друк афсетны. Гарнітура Charter.

Ум. друк. арк. 14,2. Ул.-выд. арк. 11,8.

Наклад 600 экз. Замова 2449.

Індывідуальны прадпрымальнік

Янушкевіч Андрэй Мікалаевіч.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы і распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 1/218 ад 11.03.2014.

Вул. Шафарнянская, 3/135, 220125 г. Мінск.

e-mail: a.januskevic@hotmail.com

Таварыства з дадатковай адказнасцю «Новапрынт».

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы і распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 2/54 ад 25.02.2014.

Вул. Геалагічная, 59, к. 4, п. 10, 220138 г. Мінск.

Гарадзенец Аляксей Шаланда — вядомы беларускі спецыяліст па геральдыцы і сфрагістыцы Вялікага княства Літоўскага.

Працуе ў Інстытуце гісторыі НАН Беларусі. У 2000 г. абараніў дысертцыю па тэме «Шляхецкая геральдыка Беларусі ў другой палове XVI–XVIII ст.» Заснавальнік і выдавец навуковага геральдычнага часопіса «Герольд Litherland». Ідэйны натхняльнік і каардынатар дзейнасці Навуковай ініцыятывы «Цэнтр генеалагічных даследаванняў».

Новая праца Аляксея Шаланды прапануе здзейсніць захапляльнае падарожжа ў таямнічы свет беларускай шляхецкай геральдыкі. Аўтар, у прыватнасці, упершыню на падставе ўнікальных крыніц раскрывае сутнасць і шляхі развіцця такога малавядомага феномена, як клейнавыя гербы і выявы нашых продкаў. Кніга мае ўніверсальны характар: гэта адначасова дапаможнік па геральдыцы, папулярны выклад гісторыі беларускіх шляхецкіх гербаў і навуковае даследаванне па геральдыцы і сфрагістыцы ВКЛ канца XIV–XVIII ст.

ISBN 978-985-90346-1-9

9 789859 1034619

Янушкевіч